

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI
TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI
UNIVERSITETI**

«TASDIQLAYMAN»

**Alisher Navoiy nomidagi Toshkent
davlat o‘zbek tili va adabiyoti
universiteti
rektori Sh.Sirojiddinov**

30-oktabr 2025-yil

**10.00.02 –O‘zbek adabiyoti ixtisosligi
bo‘yicha tayanch doktoranturaga
kirish imtihoni dasturi**

Ushbu dastur Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti Kengashida ko'rib chiqildi va tasdiqlandi (2025-yil 28-oktabrdagi 4-sonli bayonnoma).

**Tuzuvchilar: f.f.d., professor N.Jabborov,
f.f.d., professor U.Jo'raqulov,
f.f.d., professor D.Yusupova**

KIRISH

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 22-maydagi 304-sonli “Oliy o‘quv yurtidan keyingi ta’lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Qarori bilan tasdiqlangan “Oliy o‘quv yurtidan keyingi ta’lim to‘g‘risidagi Nizom”i oliy ilmiy pedagogik kadrlar tayyorlash tizimini jahon standartlari darajasiga ko‘tarish vazifasini kun tartibiga qo‘ydi. 2016-yil 13-maydagi PF-4797 Farmonida aks etganidek, o‘zbek tili va adabiyoti qadimiy va boy tarixga ega bo‘lib, uning shakllanishida mintaqamiz hududida yashagan baqtriylar, so‘g‘diylar, xorazmiylar va boshqa elat va millatlar o‘z ta’sirini ko‘rsatgani haqida qadim ilmiy manbalar dalolat beradi. Qadim turkiy, mumtoz adabiyotimizning Mahmud Koshg‘ariy, Yusuf Xos Hojib, Ahmad Yugnakiy, Atoyi, Sakkokiy, Lutfiy kabi namoyandalarining xizmati va qoldirgan merosi muhim o‘rin egallaganini qayd etish joiz. O‘zbek adabiy tili, ayniqsa, XIV-XV asrlarda – Amir Temur va temuriylar davrida rivojlanishning yangi, yuksak bosqichiga ko‘tarildi. Buyuk shoir va mutafakkir Alisher Navoiy umumbashariyat madaniy xazinasidan munosib o‘rin olgan o‘lmas asarlarini aynan ona tilimizda bitib, uning shuhratini butun olamga yoydi.

O‘zbek adabiyoti ixtisosligi buyicha tayanch doktoranturaga kirish imtihonining ushbu dasturi yuqoridagi talablardan kelib chiqqan holda tuzildi va taqdim qilingan mavzular, nazorat savollari tadqiqotchilar bilim saviyasini aniqlashga yetarli kafolatdir.

Dastur talabgorlarning yuqori malakali mutaxassis bo‘lishi uchun zarur bo‘lgan muhim manbalarni o‘z ichiga oladi.

O‘zbek mumtoz adabiyoti tarixi (qadimgi davrlardan XV asrgacha)

Eng qadimgi og‘zaki adabiy yodgorliklar, ularning manbalari. Markaziy Osiyo xalqlariga oid mif va afsonalar. “Avesto” adabiy manba sifatida. “Avesto”ning o‘rganilishi tarixidan.

O‘rxun-Enasoy bitiktoshlari adabiy manba sifatida. O‘rxun-Enasoy yodgorliklarining janr xususiyatlari. To‘nyuquq bitigi. Bitiktoshda shaxs va millat erkinligining ifodalanishi.

Mahmud Koshg‘ariy va uning “Devonu lug‘oti-t-turk” asarida afsona va xalq qo‘shiqlari.

Yusuf Xos Hojib hayoti va ijodi. “Qutadg‘u bilig” hamda ijtimoiy-siyosiy va falsafiy masalalar. Dostonda axloqiy va estetik qarashlar. Dostonning janr xususiyatlari: masnaviy, qasida, to‘rtlik va tuyuq unsurlari. Asarning ahamiyati.

Ahmad Yugnakiy hayoti va ijodining manbalari. Adib hayoti va ijodining o‘rganilishi tarixi. “Hibat ul-haqoyiq”ning janr xususiyatlari. Hadislar mazmunining badiiy talqini va uning ahamiyati.

Ahmad Yassaviy. “Devoni hikmat” va hikmatnavislik an’anasi. “Devoni hikmat”ning mavzu ko‘lami va ma’rifiy ahamiyati.

Sayfi Saroyi hayoti va ijodi. “Gulistoni bi-t-turkiy” asarining tarkibi. Asardagi asosiy g‘oya, yoritilgan masalalar.

Nosiriddin Rabg‘uziy hayoti va ijodi. Adib ijodining o‘rganilish tarixi. “Qisasi Rabg‘uziy” (“Qissasu-l-anbiyo”) – o‘zbek badiiy nasrining ilk namunasi sifatida.

Qutb hayoti va ijodi. “Xisrav va Shirin” dostonining yaratilish tarixi, nusxalari.

Temuriylar davri adabiyotining o‘ziga xos xususiyatlari. Bu davrda adabiyotshunoslikning fan sifatidagi taraqqiyoti. “Funun ul-balog‘a” – mumtoz poetikaga doir ilk turkiy risola sifatida.

Noma janri va uning takomil bosqichlari. Munozara janri. Nizomiy, Sa’diy va Hofiz asarlarining tarjimalari.

Haydar Xorazmiy hayoti va ijodining manbalari. “Gulshanu-l-asror” dostoni va Nizomiy ijodi. Dostonning kompozitsion qurilishi va syujeti.

Atoyi ijodiy merosining o‘rganilishi tarixidan. Atoyining lirik merosi.

Sakkokiy hayoti va ijodining o‘rganilish tarixi. She’riyatining janr xususiyatlari va mavzu ko‘lami.

Gadoiy hayoti va ijodining o‘rganilish tarixi. “Devon”ning janriy tarkibi.

Husayniy lirikasining badiiy xususiyatlari. “Risola”da davr va badiiy ijod bilan bog‘liq qarashlar. Alisher Navoiy Husayn Boyqaro haqida.

Hofiz Xorazmiy hayoti va ijodining o‘rganilish tarixi. “Devon”ning janr xususiyatlari.

Sayyid Qosimiy masnaviylari. “Majma’u-l-axbor” – nazira doston sifatida. Shoirning “Gulshani roz”, “Haqiqatnoma”, “Ilohiynoma” dostonlarida ijtimoiy-siyosiy va axloqiy-ta’limiy masalalar.

Lutfiyning ijodiy faoliyati. Lutfiy va Navoiy. Lutfiy lirikasining janr xususiyatlari.

Alisher Navoiy. Hayoti va ijodiy faoliyati. Shoir hayoti va ijodining manbalari. “Xazoyinu-l-maoniy” – lirik qomus sifatida: tuzilishi va janr xususiyatlari. Mavzular doirasi, g‘oyalar va timsollar tizimi.

“Xamsa”. “Hayratu-l-abror” dostoni. Dostonning tuzilishi, janr xususiyatlari. “Farhod va Shirin” dostonida insonparvarlik g‘oyalari, orzu-umidlari Farhod siymosida. “Layli va Majnun” dostonida pok va yuksak muhabbat ifodasi. Undagi bosh qahramonlar hayoti. Dostonning g‘oyaviy mundarijasi, timsollar olami. “Sab’ai sayyor”. Shoh Bahrom timsoliga xos fazilat va ziddiyatlar. Dilorom

– iste’dodli san’atkor, vafodor yor timsoli. “Saddi Iskandariy” – falsafiy-ta’limiy, ijtimoiy-siyosiy va ma’rifiy asar. Navoiyning adolat haqidagi qarashlari talqini.

“Lisonu-t-tayr” falsafiy-tasavvufiy doston sifatida. Navoiyning tasavvuf falsafasi va axloqiga xos munosabati. Simurg‘ – najot timsoli.

“Mahbubu-l-qulub” asari. Asarning adabiy-estetik, axloqiy-ta’limiy ahamiyati, badiiy xususiyatlari.

Alisher Navoiy manqiblari. “Xamsatu-l-mutahayyiriyin” asarining mundarijasi. Asarda Jomiy timsoli. “Holoti Sayyid Hasan Ardasher”, “Holoti Pahlavon Muhammad” asarlarida tarixiy shaxslar talqini.

Adabiyotshunoslik asarlari: “Majolisu-n-nafois” tazkirasida Alisher Navoiyning adabiy-estetik qarashlari talqini. “Mezonu-l-avzon” va aruz nazariyasi takomili. “Mufradot”da muammo janriga doir amallar tasnifi.

Bobur. Ijodkor biografiyasi va adabiy merosining o’rganilishi. Shoir lirikasining janr xususiyatlari. “Boburnoma” – badiiy-memuar asar sifatida. Boburning ilmiy merosi: “Risolai aruz”, “Mubayyin” asarlari.

Mashrab ijodiy merosi. Mashrabshunoslik tarixidan. Mashrab lirikasi. “Qissai Mashrab” asarining shoir biografiyasi va adabiy merosini o’rganishdagi o’rni.

So’fi Olloyor. Ijodkor adabiy merosining o’rganilishi. “Sabotu-l- ojizin” asarida ma’rifiy masalalar.

Shermuhammad Munis adabiy merosi. Ijodkor asarlarining o’rganilishi. Shoir devonining janrlar tarkibi va badiiyati.

Ogahiy biografiyasi va adabiy merosi. Ogahiyshunoslik tadriji. “Ta’viz ul-oshiqin” devoni. Ogahiy lirikasining janr xususiyatlari va mavzu ko’lami. Ogahiy – tarixnavis. Ogahiy – tarjimon. Ogahiy ijodida Navoiy an’analari.

Uvaysiy hayoti va ijodi. Shoiraning lirik merosi. “Shahzoda Hasan” va “Shahzoda Husayn” dostonlari.

Nodira hayoti va ijodi. Shoiraning lirik merosi. Nodiraning badiiy mahorati.

Milliy uyg’onish davri o’zbek adabiyotining xos xususiyatlari. Bu davr adabiyotining takomil bosqichlari. O’rganilish tarixi. Yangi o’zbek she’riyatining yuzaga kelish omillari. Zamonaviy nasrning shakllanishi. Drama janrining yuzaga kelish omillari va dastlabki namunalar. Adabiyot va milliy matbuot. Adabiyot va teatr. Adabiy tanqid shakllanishining ijtimoiy-ma’rifiy va adabiy-estetik omillari.

Komil Xorazmiy. Shoir lirikasining mavzu ko’lami va badiiyati. Komil Xorazmiy va ma’rifatparvarlik.

Feruz – madaniyat va san’at homiysi. Shoir she’riyatining janr xususiyatlari va mavzu ko’lami.

Muqimiy hayoti va ijodining o'rganilish tarixi. Shoir lirikasi. Muqimiy hajviyotining xos xususiyatlari. "Sayohatnoma"lari. Muqimiy ijodida maktub janri.

Furqat biografiyasi. Furqatshunoslik tadriji. Shoir lirikasi. Furqat she'riyatida rus mustamlakasiga munosabat masalasi. Furqat va jadidchilik. Shoirning tasavvuf ta'limotiga oid qarashlari. Furqat manzumalari. Furqatning chet ellardagi ijodiy faoliyati.

Is'hoqxon Ibrat adabiy-ilmiy merosining o'rganilishi. Ibrat – ma'rifatparvar shoir. Ijtimoiy-ma'rifiy faoliyati: "Matbaai Is'hoqiya", "Kutubxonayi Is'hoqiya". Ibratning ilmiy asarlari.

Mahmudxo'ja Behbudiy va Turkiston milliy matbuoti. Ijodiy merosi. "Padarkush" pyesasi. Publitsistikasi. Adabiy-estetik qarashlari. Sayohat xotiralari.

Abdulla Avloniy. Hayoti va adabiy merosi. Avloniyning pedagogik asarlari. "Turkiy guliston yoxud axloq" asarining ma'rifiy-axloqiy va pedagogik qarashlar taraqqiyotidagi o'rni. Avloniy dramalari. "Afg'on sayohati" asari.

Tavallo adabiy merosi. "Ravnaqu-l-islom"dagi she'rlarning mavzu ko'lamini va badiiyati.

Fitrat ijodiyoti. She'riyati. Dramalari. "Abulfayzxon" tragediyasining tahlili. Ijtimoiy-publitsistik asarlari: "Munozara", "Hind sayyohi", "Sharq siyosati".

Hamza adabiy merosining yangicha talqini. "Devoni Nihoniy"da an'ana va yangilanish. Hamza she'rlarida milliy uyg'onish g'oyasi. Hamza nasri va jadidchilik. "Yangi saodat" milliy romani. Dramalari.

Abdulla Qodiriy romanlari. Yozuvchining ilk asarlari. "O'tgan kunlar" – birinchi o'zbek romani. "Mehrobdan chayon" romanining tahlili.

Cho'lpon adabiy merosi. Adib biografiyasi va ilk hikoyalari. Lirik merosi. Milliy she'riyatning yangilanishida Cho'lponning o'rni. Shoirning XX asr 20-yillardagi she'riyati. Ijodkorning 30-yillar lirikasida murosasozlik ohanglari.

Yangi o'zbek adabiyotining o'ziga xos xususiyatlari. Taraqqiyotining asosiy bosqichlari. Adabiyot tarixini davrlashtirish tamoyillari.

Milliy ozodlik va adabiyot. Yangi ijodiy izlanishlar. Realistik tamoyillarning ustuvorligi. Modernistik adabiyot yaratish yo'lidagi izlanishlar.

Oybek romanlari. Yozuvchining hayot yo'li. "Qutlug' qon" romanida milliy ozodlik harakatining aks ettirilishi. "Navoiy" romanining o'zbek adabiyoti taraqqiyotidagi o'rni.

G'afur G'ulom she'riyati. Shoir biografiyasi va ijodining ilk bosqichi. Shoirning urush davri she'riyatiga xos asosiy xususiyatlar. "Sharqdan kelayotirman" to'plamidagi she'rlar tahlili.

Abdulla Qahhor adabiy merosi. Hikoyanavislik mahorati. Hayot yo'li va ijodining bosqichlari. Adib hikoyalarida realizm an'analari. "O'g'ri", "Dahshat", "Mayiz yemagan xotin" hikoyalarining tahlili. Abdulla Qahhor romanlari.

Said Ahmad nasri. Hikoyalari. Yozuvchining qissalari. "Ufq" trilogiyasi va "Jimjitlik" romani tahlili.

Odil Yoqubov romanlari. Yozuvchi biografiyasi va ijodining ilk bosqichi. Odil Yoqubov o‘zbek adabiyotida tarixiy-polifonik romanning asoschisi sifatida. "Ulug‘bek xazinasi", "Ko‘hna dunyo", "Diyonat" romanlari tahlili.

Pirimqul Qodirov nasri. Yozuvchining hayot yo‘li va dastlabki asarlari. Adibning zamonaviy mavzudagi qissa va romanlari. "Yulduzli tunlar" va "Avlodlar dovoni" romanlarining o‘zbek nasri taraqqiyotidagi o‘rni.

Erkin Vohidov she‘riyati. Shoir lirikasi. G‘azal va muxammaslari. Shoirning hajviy she‘rlari. Erkin Vohidov dostonlari. "Ruhlar isyoni" dostoni tahlili. "Istanbul fojiasi" dostoni badiiyati. Erkin Vohidov – tarjimon.

Abdulla Oripov ijodining o‘rganilishi. Abdulla Oripov lirikasining asosiy xususiyatlari. Shoir she‘riyatida milliy ozodlik mavzusi. "Haj daftari", "Hikmat sadolari" turkumlarida diniy-ma‘rifiy mavzu talqini. Abdulla Oripov sayohatnomalari badiiyati. "Jannatga yo‘l", "Hakim va ajal", "Sohibqiron", "Istiqlol manzaralari" dostonlari tahlili. "Everest va ummon" to‘plamidagi she‘rlarning falsafiy mohiyati va badiiyati.

O‘tkir Hoshimov. Adibning hayot yo‘li, dastlabki hikoya va qissalari. "Bahor qaytmaydi", "Dunyoning ishlari" qissalari. "Nur borki, soya bor", "Ikki eshik orasi", "Tushda kechgan umrlar" romanlari tahlili.

Shukur Xolmirzaev nasri. Yozuvchining tarjimai holi va ijodining ilk bosqichi. Shukur Xolmirzaev hikoyalarining o‘ziga xosligi. Adibning qissa va romanlari.

Rauf Parfi ijodi. Shoir biografiyasi va ilk ijodi. Rauf Parfi lirikasining asosiy xususiyatlari. "Sabr daraxti", "Tavba" to‘plamlariga kirgan she‘rlari tahlili.

Zamonaviy o‘zbek nasri. Bugungi o‘zbek hikoyachiligining o‘ziga xos xususiyatlari. Zamonaviy qissachilikning taraqqiyot tamoyillari. Bugungi o‘zbek romani.

Zamonaviy o‘zbek she‘riyati. Bugungi o‘zbek she‘riyatida poetik tafakkurning yangilanishi. She‘riyatda shakliy izlanishlarning o‘rni. Zamonaviy dostonchilik xususiyatlari. She‘riyatda an‘ana va yangilanish. O‘zbek she‘riyatida jahon adabiy-estetik tafakkuri sintezi.

Zamonaviy o‘zbek dramaturgiyasi. Dramaning janriy belgilari. Bugungi o‘zbek dramaturgiyasining xususiyatlari. O‘zbek dramalarining tili. O‘zbek dramalarida milliy ruh ifodasi.

ADABIYOTLAR:

1. Abdullaev H. "Qutadg‘u bilig"da folklorizmlar. – Filologiya fanlari nomzodi ilmiy darajasini olish uchun yozilgan dissertatsiya. – Toshkent, 2005.
2. Abdurahmonov A. Turkiy adabiyotning qadimgi davri. – Toshkent, 2006.
3. Adizova I. So‘zumni o‘qub anglag‘aysen o‘zumni... – Toshkent, 2008.
4. Adizova I. O‘zbek mumtoz adabiyoti tarixi. O‘quv qo‘llanma. – Toshkent, 2006.
5. Azimov U. Saylanma. – Toshkent: Sharq, 1995.

6. Boltaboev H. Mumtoz soʻz qadri. – Toshkent: Adolat, 2004.
7. Erkin Vohidov. Iztirob. – Toshkent: Oʻzbekiston, 1992.
8. Erkin Vohidov. Yaxshidur achchiq haqiqat. – Toshkent: Nur, 1992.
9. Erkin Vohidov. Saylanma. Ikki tomlik. – Toshkent: Gʻafur Gʻulom, 1986.
10. Vohidov R., Eshonqulov H. Oʻzbek mumtoz adabiyot tarixi. – Toshkent: Oʻzbekiston yozuvchilar uyushmasi adabiyot jamgʻarmasi nashriyoti, 2006.
11. Jabborov N. Zamon, mezon, sheʼriyat. Toshkent: Gʻafur Gʻulom, 2015
12. Jabborov N. Adabiyot va milliy maʼnaviyat. T.: Maʼnaviyat, 2015
13. Joʻraqulov U. Hududsiz jilva. Toshkent:
14. Joʻraqulov U. Nazariy poetika masalalari: Muallif. Janr. Xronotop. – Toshkent: Gʻafur Gʻulom, 2015
15. Karimov B. Adabiyotshunoslik metodologiyasi. Toshkent: Muharrir, 2011.
16. Karimov B. Abdulla Qodiriy fenomeni. – Toshkent, 2020.
17. Karimov N., Mamajonov S., Nazarov U., Sharafiddinov O. XX asr oʻzbek adabiyoti tarixi. Oliy oʻquv yurtlari uchun darslik. – Toshkent: Oʻqituvchi, 1999.
18. Mamatqulov M. Qadimgi turkiy adabiyotdagi janrlar poetikasi. – Filologiya fanlari nomzodi ilmiy darajasini olish uchun yozilgan dissertatsiya. – Toshkent, 2004.
19. Mirtemir. Asarlar. Toʻrt jildlik. – Toshkent: Gʻafur Gʻulom, 1980-1983.
20. Muxtor A. Asarlar. Toʻrt tomlik. – Toshkent: Gʻafur Gʻulom, 1980-1982.
21. Murod Togʻay. Ot kishnagan oqshom. Qissalar. – Toshkent: Sharq, 1994.
22. Murod Togʻay. Otamdan qolgan dalalar. Roman. – Toshkent: Sharq, 1994.
23. Murod Togʻay. Bu dunyoda oʻlib boʻlmaydi. Roman. – Toshkent: Sharq, 2001.
24. Orzibekov R. Oʻzbek adabiyoti tarixi. Oʻquv qoʻllanma. – Samarqand, 2005.
25. Oybek. Mukammal asarlar toʻplami. 20 jildlik. – Toshkent: Fan, 1990-1995.
26. Olimjon H. Mukammal asarlar toʻplami. Besh jildlik. – Toshkent: Fan, 1975-1994.
27. Oripov. A. Toʻliq asarlar toʻplami. Toʻrt jildlik. – Toshkent: Gʻafur Gʻulom, 2001.

28. Parfi R. Sabr daraxti. – Toshkent: Gʻafur Gʻulom, 1986.
29. Rahmon Sh. Saylanma. – Toshkent: Sharq, 1997.
30. Rahmonov N. Ruhiyatdagi nur murodi. – Toshkent, 2002.
31. Said Ahmad. Saylanma. Uch tomlik. – Toshkent: Gʻafur Gʻulom, 1980-1983. Jimjitlik. – Toshkent: Gʻafur Gʻulom, 1989.
- 32.
33. Sirojiddinov Sh. Alisher Navoiy: manbalarning qiyosiy-tipologik va tekstologik tadqiqi. T.: Akademnashr, 2011.
34. Sodiq S. XX-XXI asrlar oʻzbek adabiyoti tarixi. Darslik. – Toshkent: Universitet, 2005.
35. Fitrat. Chin sevis. – Toshkent: Gʻafur Gʻulom, 1997.
36. Fitrat. Tanlangan asarlar. 2-jild. – Toshkent: Maʼnaviyat, 2000.
37. Xolmirzaev Sh. Uch jildlik. – Toshkent: Sharq, 2003.
38. Choʻlpon. Asarlar. Uch jildlik. – Toshkent: Gʻafur Gʻulom, 1994-1995.
39. Shayxzoda M. Asarlar. 6 tomlik. – Toshkent: Gʻafur Gʻulom, 1969-1974.
40. Oʻzbek mumtoz adabiyoti namunalari. (1-2 jild). – Toshkent: Fan, 2003, 2005.
41. Qodiriy A. Oʻtkan kunlar. Mehrobdan chayon. Romanlar. – Toshkent: Gʻafur Gʻulom, 1992.
42. Qodiriy A. Obid ketmon. – Toshkent: Oʻzadabiynashr, 1960.
43. Qodiriy A. Kichik asarlar. – Toshkent: Oʻzadabiynashr, 1969.
44. Qahhor A. Asarlar. Besh jildlik. – Toshkent: Gʻafur Gʻulom, 1987-1989.
45. Qodirov P. Saylanma. Uch jildlik. – Toshkent: Gʻafur Gʻulom, 1987-1988.
46. Gʻulom Gʻafur. Asarlar. 12 tomlik. – Toshkent: Fan, 1970-1978.
47. Hoshimov Oʻ. Saylanma. Ikki jildlik. – Toshkent: Sharq, 1993.
48. Hoshimova D. “Boburnoma”ning ilmiy-tanqidiy matnini yaratish muammolari. – Toshkent: 2007.
49. www.literature.uz
50. Karimov N., Mamajonov S., Nazarov B., Normatov U., Sharafiddinov O. XX asr oʻzbek adabiyoti tarixi. Oliy oʻquv yurtlari uchun darslik. T., "Oʻqituvchi" nashriyoti. 1999.
51. Sanjar Sodiq. XX-XXI asrlar oʻzbek adabiyoti tarixi. Darslik. T., "Universitet", 2005.
52. Fitrat. Chin sevis. T., Gʻ.Gʻulom nomidagi Adabiyot va sanʼat nashriyoti. 1997.
53. Abdulla Qodiriy asarlari: Oʻtgan kunlar, Mehrobdan chayon. Romanlar. T, Gʻ.Gʻulom nomidagi Adabiyot va sanʼat nashriyoti, 1992.
54. Abdulla Qodiriy. Kichik asarlar. T., Oʻzadabiynashr, 1969.

55. Cho'lon. Asarlar. Uch jildlik. T., G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti. 1994-1995.
56. Oybek. Mukammal asarlar to'plami. 20 jildlik. T., "Fan", 1990-1995.
57. G'afur G'ulom. Asarlar. 12 tomlik. T., "Fan", 1970-1978.
58. Abdulla Qahhor. Asarlar. Besh jildlik. T., G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti. 1987-1989.
59. Hamid Olimjon. Mukammal asarlar to'plami. Besh jildlik. T., "Fan", 1975-1994.
60. Maqsud Shayxzoda. Asarlar. 6 tomlik. T., G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti. 1969-1974.
61. Mirtemir. Asarlar. To'rt jildlik. T., G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti. 1980-1983.
62. Zulfiya. Asarlar. Uch jildlik. T., G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti. 1983-1986.
63. Asqad Muxtor. Asarlar. To'rt tomlik. T., G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti. 1980-1983.
64. Said Ahmad. Ufq. Toshkent, 2019
65. Said Ahmad. Saylanma. Uch tomlik. T., G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti. 1980-1981.
66. Said Ahmad. Jimjitlik. T., G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti. 1989.
67. Odil Yoqubov. Saylanma. Uch tomlik. T., G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti. 1985-1987.
68. Odil Yoqubov. Diyonat. T., G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti. 1979.
69. Pirimqul Qodirov asarlari: Saylanma. Uch jildlik. T., G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti. 1987-1988. Avlodlar dovoni. T., G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti. 1989.
70. Erkin Vohidov asarlari: Saylanma. Ikki tomlik. T., G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti. 1986. Iztirob. T., "O'zbekiston", 1992. Yaxshidur achchiq haqiqat. T., "Nur", 1992.
71. Abdulla Oripov. Tanlangan asarlar to'plami. Sakkiz jildlik. T., G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti. 2001-2016.
72. O'tkir Hoshimov. Saylanma. Ikki jildlik. T., "Sharq", 1993.
73. Shukur Xolmirzaev. Uch jildlik. T., "Sharq", 2003.
74. Rauf Parfi. Sabr daraxti. T., G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti. 1986.
75. Tog'ay Murod asarlari: Ot kishnagan oqshom. Qissalar. T., "Sharq", 1994. Otamdan qolgan dalalar. Roman. T., "Sharq", 1994. Bu dunyoda o'lib bo'lmaydi. Roman. T., "Sharq", 2001.
75. Shavkat Rahmon. Saylanma. T., "Sharq", 1997.
76. Usmon Azimov. Saylanma. T., "Sharq", 1995.
76. Yoqubov O. Saylanma. Uch tomlik. – Toshkent: G'afur G'ulom, 1985-1987.

77. Yoqubov O. Diyonat. – Toshkent: G‘afur G‘ulom, 1979.
78. Yusupova D. O‘zbek mumtoz va milliy uyg‘onish davri adabiyoti (Alisher Navoiy davri). – Toshkent: Tamaddun, 2016.
79. Zulfiya. Asarlar. Uch jildlik. – Toshkent: G‘afur G‘ulom, 1983-1986.

Baholash mezonlari

Kirish sinovi og‘zaki ravishda o‘tkazilishi belgilangan bo‘lib, 100 ballik mezon asosida baholanadi.

Har qaysi savolga javobi quyidagicha baholanadi:

Har bir savol uchun ball	Javobga qo‘yiladigan talablar
86-100	Qo‘yilgan savolga to‘liq javob bergan. Nazariy jihatlarni yoritishda xatolik va chalkashlikka yo‘l qo‘yilmagan. Mustaqil ravishda mushohada yuritib, bayon etilgan. Amaliy misollar bilan asoslab bayon etilgan. Xulosani to‘g‘ri shakllantirgan. Fikrlar erkin bayon etilgan.
71-85	Savolning mohiyatini tushungan. Javobni yoritib bera olgan. Amaliy misollar keltirilgan. Tasavvurga ega. Qisqacha xulosa bergan. Fikrlarni sodda bayon etgan.
55-70	Savol mohiyatini tushungan. Javob yoritilgan, qisqa shaklda. Misollar bilan asoslanmagan. Xulosa qilingan.
0-54	Savolning ayrim jihatlari gina yoritilgan yoki umuman yoritilmagan. Savol bo‘yicha aniq tasavvurga ega emas.

NAMUNAVIY SAVOLLAR

1. Yusuf Xos Hojibning “Qutadg‘u bilig” asarida ijtimoiy-siyosiy hamda falsafiy masalalar.
2. Ahmad Yugnakiy “Hibat ul-haqoyiq” asarining janr xususiyatlari.
3. Ahmad Yassaviy “Devoni hikmat” asarining mavzu ko‘lami va ma’rifiy ahamiyati.
4. Noma janri va uning takomil bosqichlari.
5. Sayfi Saroyi “Gulistoni bi-t-turkiy” asarining tarkibiy tuzilishi. Asardagi asosiy g‘oya va yoritilgan masalalar.
6. “Qisasi Rabg‘uziy” – o‘zbek badiiy nasrining ilk namunasi sifatida.
7. Temuriylar davrida adabiyotshunoslikning fan sifatidagi taraqqiyoti.
8. Shayx Ahmad Taroziy va uning “Funun ul-balog‘a” asari.
9. Lutfiy lirikasining janr xususiyatlari.
10. Atoyining lirik merosi.
11. Sakkokiy she’riyatining janr xususiyatlari va mavzu ko‘lami.
12. Gadoiyning ijodiy merosi.
13. Hofiz Xorazmiy “Devon”ining janr xususiyatlari.
14. Sayyid Qosimiy masnaviylari.
15. Husayniy lirikasining badiiy xususiyatlari.
16. Alisher Navoiy hayoti va ijodining manbalari.
17. “Xazoyin ul-maoniy” – lirik qomus sifatida.
18. “Hayrat ul-abror” dostonining tuzilishi, janr xususiyatlari.
19. “Farhod va Shirin” dostonida insonparvarlik g‘oyalari, orzu-umidlari Farhod siymosida.
20. “Layli va Majnun” dostonida pok va yuksak muhabbat ifodasi.
21. “Sab‘ai sayyor” dostonining tarkibiy tuzilishi, hikoyatlar oami.
22. “Saddi Iskandariy” – falsafiy-ta’limiy, ijtimoiy-siyosiy va ma’rifiy asar.
23. “Lison ut-tayr” falsafiy-tasavvufiy doston sifatida.
24. Navoiyning tarixiy asarlari.
25. Alisher Navoiyning “Xamsat ul-mutahayyiriyin” manoqibida Abdurahmon Jomiy timsoli.
26. “Mahbub ul-qulub”da ijtimoiy-siyosiy, axloqiy-ta’limiy masalalar.
27. “Boburnoma” – adabiy-tarixiy memuar sifatida.
28. Boburning ilmiy-adabiy merosi: “Risolai aruz” va “Mubayyin” asarlari.
29. “Qissai Mashrab” asarining shoir biografiyasi va adabiy merosini o‘rganishdagi o‘rni.
30. Uvaysiyning lirik merosi.
31. Nodiraning badiiy mahorati.
32. So‘fi Olloyor adabiy merosining o‘rganilishi.
33. Shermuhammad Munis adabiy merosi.
34. Ogahiy lirikasining janr xususiyatlari va mavzu ko‘lami.
35. Ogahiy – tarjimon.
36. Feruz she’riyatining janr xususiyatlari va mavzu ko‘lami.
37. Muqimiy “Sayohatnoma”lari.

38. Muqimiy ijodida maktub janri.
39. Furqatning chet ellardagi ijodiy faoliyati.
40. Milliy uygʻonish davri adabiyotining oʻziga xos xususiyatlari.
41. Choʻlponning lirik merosi.
42. Avloniyning pedagogik asarlari.
43. Mahmudxoʻja Behbudiyning adabiy-estetik qarashlari.
44. Ibrat – maʼrifatparvar shoir.
45. Hamza sheʼrlarida milliy uygʻonish gʻoyalarining ifodalanishi.
46. “Oʻtkan kunlar” – birinchi oʻzbek romani.
47. Fitratning “Abulfayzxon” tragediyasi tahlili.
48. Hamza nasri va jadidchilik.
49. Milliy sheʼriyatning yangilanishida Choʻlponning oʻrni.
50. Mahmudxoʻja Behbudiy va Turkiston milliy matbuoti.
51. Choʻlpon biografiyasi va ilk hikoyalari.
52. Milliy uygʻonish davri oʻzbek adabiyotida drama janrining yuzaga kelish omillari va dastlabki namunalari.
53. Tavallo adabiy merosi.
54. “Mehrobdan chayon” romanining tahlili.
55. Abdulla Qodiriy hikoyalarining janr xususiyatlari.
56. Abdulla Qodiriy hajviyotida voqelikning kinoyaviy talqin etilishi.
57. Abdulla Qodiriy publitsistikasining badiiy xususiyatlari.
58. "Mehrobdan chayon" romanida uslub xilma-xilligi va milliy til muammosi.
59. “Mehrobdan chayon” romanidagi Raʼno, “Kecha va kunduz” romanidagi Zebi obrazlarining badiiy-tipologik xossalari.
60. “Oʻtkan kunlar” romanida “ilk syujet” masalasi.
61. “Oʻtkan kunlar” romanidagi oshiq-maʼshuqa-raqib obrazlarining diniy-maʼrifiy, adabiy-tarixiy, badiiy-psixologik omillari.
62. Choʻlpon sheʼriyatida “sof lirika”ning namoyon boʻlishi.
63. Choʻlpon lirikasining falsafiy oʻziga xosligi.
64. Choʻlponning milliy sheʼrlari.
65. “Kecha va kunduz”da Sharq va Gʻarb nasrchiligi anʼanalari.
66. Miryoqub ijtimoiy-tarixiy, badiiy-psixologik jihatdan sintezlashtirilgan obraz sifatida.
67. “Kecha va kunduz” romani kompozitsiyasi va syujet xususiyatlari.
68. Abdulla Avloniy dramaturgiyasi.
69. Abdulla Avloniyning axloqiy qarashlari.
70. XX asr oʻzbek adabiyotini davrlashtirilishi masalasi.
71. Oybek lirikasida lirizm va sentimentalizm uygʻunligi.
72. “Qutlugʻ qon” va “Kecha va kunduz” romanlari obrazlarining qiyosiy tahlili.
73. Oybek prozasining tasnifi va umumiy tahlili.
74. Gʻafur Gʻulom qissalaridagi obrazlarning individualligi va ijtimoiy-psixologik mohiyati.

75. Hamid Olimjon ijodida tabiat lirikasining o‘rni.
76. Mirtemir she‘riyatining milliy o‘ziga xosligi.
77. Odil Yoqubov romanlarining badiiy-tarixiy xususiyatlari.
78. Abdulla Oripov lirikasida tarixiy mavzu talqini.
79. Abdulla Oripov dostonlari.
80. Abdulla Oripov badiiy publitsistikasi.
81. Erkin Vohidov ijodida doston janrining o‘rni.
82. Erkin Vohidov she‘riyatida urush mavzusi talqini.
83. O‘tkir Hoshimov romanlarining syujeti va obrazlar tizimi.
84. O‘tkir Hoshimov hajviyoti.
85. O‘tkir Hoshimov publitsistikasi.
86. Omon Matjon she‘riyatida tarixiy obrazlar tizimi.
87. Rauf Parfi sonetlari.
88. Shavkat Rahmon she‘riyatining milliy-ijtimoiy o‘ziga xosligi.
89. Shukur Xolmirzaevning hikoyachilik mahorati.
90. Yo‘ldosh Eshbek milliy shoir sifatida.
91. Halima Xudoyberdieva lirikasida ayol obrazi talqini.
92. Murod Muhammad Do‘st romanlarida jahon nasri an‘analari.
93. Tog‘ay Murodning “Bu dunyoda o‘lib bo‘lmaydi” romanida psixologik tasvirning yetakchiligi.
94. Tog‘ay Murod qissalarining badiiy xususiyatlari.
95. Ahmad A‘zam nasrining uslub xususiyatlari.
96. Nazar Eshonqul nasrida uslubiy yangilanishlar.
97. Nazar Eshonqul qissalari.
98. Luqmon Bo‘rixonning “Jaziramadagi odamlar” romanida Chingiz Aytmatov nasri an‘analari.
99. Ulug‘bek Hamdamning “Yolg‘izlik” qissasi badiiyati.
100. Isajon Sultonning “Alisher Navoiy” romanida tarixiy haqiqatning badiiy ifodasi.